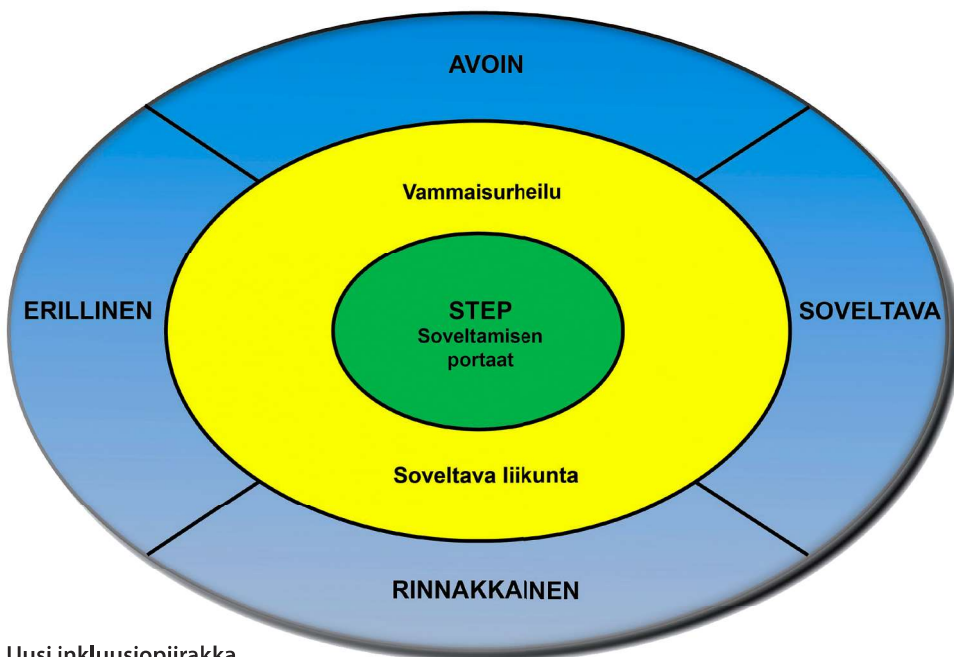
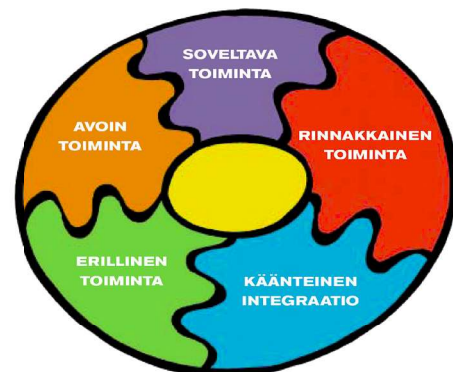

Inkuusiopiirakka uudistui

Uusi inklusiopiirakka.

Vanha inklusiopiirakka.

Brittiläinen soveltavan liikunnan asiantuntija **Ken Black** esitteli ISAPA 2013 -konferenssissa uudistetun mallin inklusiopiirakasta, joka on eräänlainen teorettinen malli yhteisen toiminnan erilaisista keinoista.

Mistä ”inkkupiirakka” rantautui Suomeen?

Inclusion Spectrum esiteltiin Suomen Invalidien Urheiluliiton kouluttajille Iso-Britanniassa vuonna 2002. Se oli tajunnan räjäyttävä juttu, koska sen avulla pystyttiin tuomaan vammaisuuden sosiaalinen malli liikuntaan, siis ajatus valinnan mahdollisuudesta.

Vammaisurheilu tai erityisryhmät eivät olleetkaan inklusion vastakohta, vaan tasavertaisia vaihtoehtoja. Kaikki harrastamisen vaihtoehdot ovat yhtä arvokkaita ja päärooliin asettuu yksilön mahdollisuus valita erilaisista vaihtoehdoista. Piirakkaa käytettiin koulutuksissa mallina siitä, miten liikuntatunti, kerho tai kunnan liikuntatarjonta voidaan jäsentää. Mallia alettiin kutsua lempinimellä ”inkkupiirakka”.

Vanha ja uusi malli

Vanhassa mallissa vaihtoehtoiset toimintatavat eli osallistumisen jatkumo jakautuu viiteen lohkoon: avoimeen, sovellettuun, rinnakkaiseen ja erilliseen toimintaan sekä käänteiseen integraatioon.

Avoimena toimintana soveltuu sellaisenaan kaikille. Sovellessa toiminnassa sovelletaan tarpeen mukaan ja sovellukset kohdistuvat koko ryhmään, osaan ryhmästä tai yksilöön. Yleisimmin sovelletaan sääntöjä ja välineitä.

Rinnakkaisessa toiminnassa jokainen voi valita itselleen sopivan vaihtoehdon. Tempu- ja toimintaratat ovat esimerkiksi hyviä tapoja toteuttaa rinnakkaista toimintaa. Erillinen toiminta on toimintaa, jossa liikuntaa harrastetaan esim. yksin, pien- tai vertaisryhmissä. Käänteisen integraation toiminnassa kaikki pelaavat vammaisurheilun pelejä, kuten maalipalloa.

Uudistetussa piirakassa korostetaan soveltavan liikunnan sekä vammaisurheilun merkitystä. Mallia on myös laajennettu ottamalla mukaan soveltavan liikunnan työkalu, STEP-malli. Tämä inklusiota tukeva malli otettiin käyttöön Iso-Britanniassa Youth Sport Trust -ohjelmassa 90-luvun puolivälissä. STEP-malli voidaan nähdä soveltamisen portaina, jotka kokoavat yhteen alueita, joita soveltamalla toiminnasta saadaan osallistavampaa. STEP muodostuu sanoista:

Space=Sopiva tila, Task=Tehtävä, Equipment= Erilaiset välineet, People= Pelaajat ja leikkijät. Malli on uudistetun piirakan keskiössä.

Tämän ympärillä kuviossa on toinen ympyrä, jossa on vammaisurheilu ja soveltava liikunta. Vanhan mallin käänteinen integraatio on siis siirtynyt ympyrän sisälle. Uusi malli korostaa vammaisurheilun lajeja, pelejä ja ideoita osana kaikkea soveltavaa ja laadukasta liikuntaa. Ympyrän ulkoreunoilla on erilaisten vaihtoehtojen valikko: avoin, sovellettu, rinnakkainen ja erillinen toiminta.

Sekä uutta että vanhaa inklusiopiirakkaa voi käyttää apuna kaikille avoimen liikunnan suunnittelussa ja käytännön toteuttamisessa. Toimintaa ja ympäristöä muokkaamalla voimme mahdollistaa erilaisten ihmisten, vammaisten ja vammautumien, mielekkään yhdessä toimimisen. Liikkukaamme siis kaikki yhdessä ja erikseen! ●

Näppäile nettiin

Lisätietoa inklusiosta ja soveltavasta liikunnasta englanniksi osoitteessa www.theinclusionclub.com